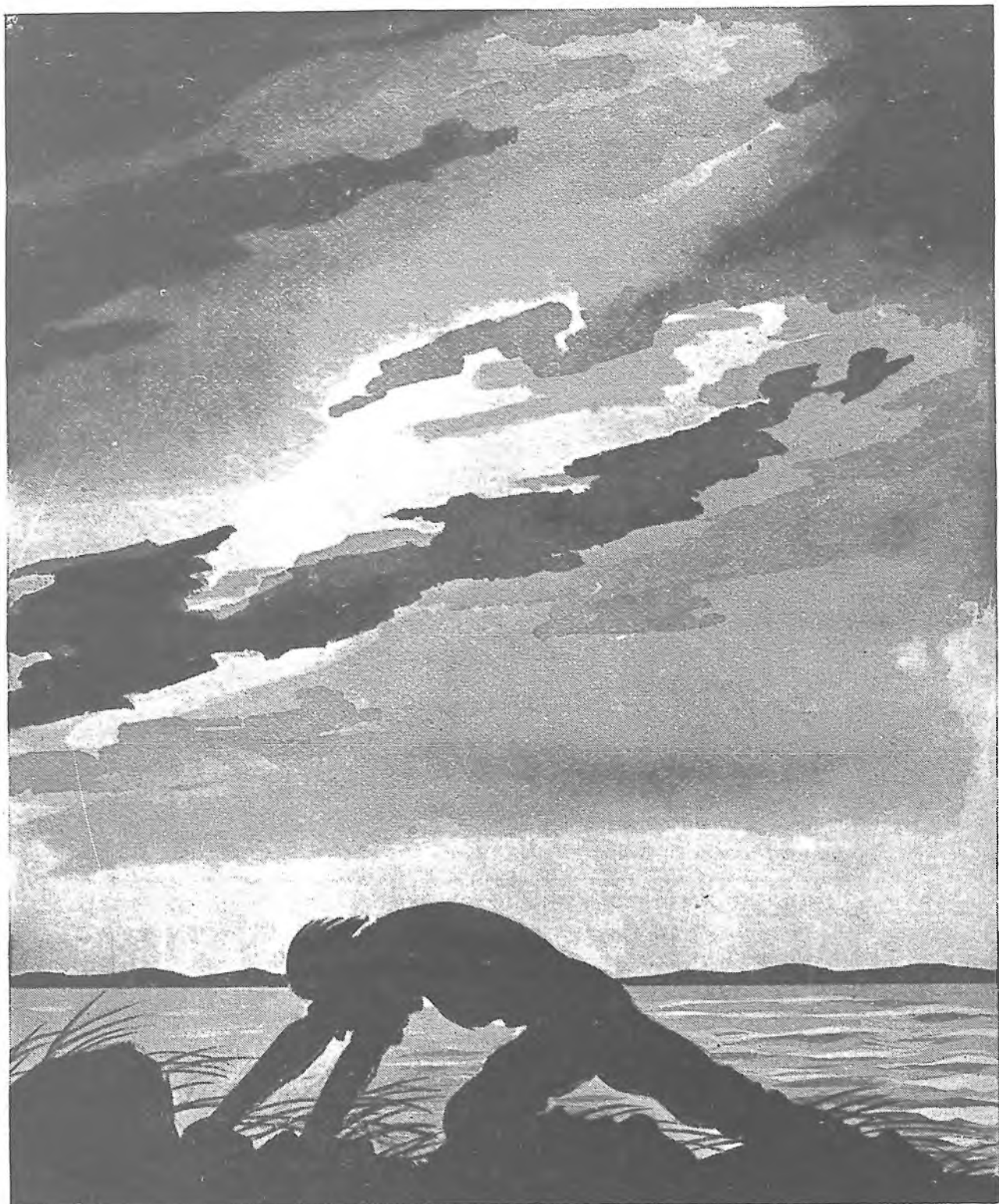

Poštarina plaćena u gotovu

Pojedini broj 1 dinar

Mali Istranin

GOD. IX

VELJACA 1938

BROJ 6

Mala pošta

Marko Mirošav, Daruvar. Primili smo zagonetke, dobre su, te ćemo ih postepeno uvrštavati.

Josip Tomić, Petrinja. Hvala na zagonetkama. Ulaze!

Petar Troškot, Šibenik. Počevši od broja za veljaču, slat ćemo Vam po 21 komad mjesečno. Usrdno zahvaljujemo na pažnji.

Davor Rogutić, Kraljevica. Poslali smo ti zaostali broj lista i kalendarčić »Soču«. Kalendar »Jugoslavenske Matice« poslat ćemo ti naknadno, jer ga momentano nijesu imali na skladištu. Zdravo!

Mary Vidošić, New-York. Primili smo program reprize Radetićeve drame »Za goli život« sa slikom izvađača. Neobično smo Vam zahvalni na trudu i zauzimanju za našu pravednu stvar, a marnim glumcima od srca čestitamo na odličnom uspjehu. Sve nam lijepo i od srca pozdravite.

Emil Jurković, Ogulin. Hvala na priposlanoj suradnji.

NAJLJEPŠI OMLADINSKI ROMAN JE »BRATOVŠTINA SINJEGA GALEBA«

Roman o šestorici dječaka u Dalmaciji. Pun je pustolovina, vrlo napet, a ujedno i prvorazredno književno djelo.

Knjiga je ilustrirana, a naslovna strana je u bojama na tvrdim koricama.

Cijena mu je 26.50 dinara uz unaprijed poslan novac, a pouzećem 28.— dinara.

Ko naruči knjigu preko naše uprave i pozove se na ovaj oglas, dobiva knjigu za 5 din. jeftinije.

PONOVNO MOLIMO SVE DUŽNIKE, KOJI JOŠ NIJESU POSLALI PRETPLATU, da to svakako odmah učine. Naš je list, zbog nemarnosti i nesavjesnosti mnogih pretplatnika koji su list primali, a nijesu ga godinama plaćali, zapao u težak položaj. Mi nijesmo htjeli nikoga tužiti nego smo otpisali ravnih 108.000.— dinara. Ne podupru li nas rodoljubni pretplatnici, koji ne trebaju ništa drugo učiniti nego samo platiti ono što su dužni, mi ćemo biti prisiljeni da obustavimo daljnje izlaženje lista, koji je pune 32 godine vršio na najizloženijoj točci Hrvatsva i Slavensva jednu veliku patriotsku ulogu, odgojivši u plemenitoj ljubavi prema rodu i domovini na tisuće požrtvovnih i idealnih rodoljuba.

Bila bi grdna sramota, da sada, kada nam je najpotrebniji, jedno propadne.

Rodoljubi pretplatnici, izvršite samo svoju dužnost! Ne oštećujte nas za onih jadnih 12.— dinara, koliko iznosi pretplata.

MALI ISTRANIN

GOD. IX

ZAGREB, VELJAČA ŠK. GOD. 1937/38

BR. 6

Umišljeni bolesnik

Vani je hladno i maglovito jutro. Zvonko leži u krevetu, pokrio se perinom do nosa, toplo mu je i ugodno, pa mu se nikako ne da vani.

U sobu ulazi majka noseći zdjelicu mlijeka:

— Žurno se diži, Zvonko, već je kasno, odjeni se valja ti u školu.

— Oh, kako je to dosadno — pomisli u sebi Zvonko. — Ustajati svako jutro tako rano, po tom hladnom i maglovitom vremenu, a samo zato, da ideš sjediti u onu tvrdu, usku klupu, da ideš dobivati druge redove, da stojiš ukočen kao kolac pred gospodinom učiteljem. — E, ne, ne! U kratko Zvonku se to ne da!

Nadigne se malo i naslonjen na jastuk pogleda kroz prozor. Vlažan je i zamućen. Sigurno je vani kišovito i blatno. Ljudi negdje hodaju, poprskani do koljena. Cesta je puna kaljuža, a bit će i vjetra. A ovdje je tako ugodno i toplo pod pokrivačem.

Ispruži jednu nogu, ali ju uskoro opet povuče pod pokrivač i reče u sebi odlučno:

— Ne i ne! Ostajem u krevetu pod svaku cijenu, pa dogodilo se ma što. —

I što bi okom trenuo već je smislio osnovu. Reći će majci, da je bolestan.

Eto majke: — Daj, diži se već jednom. Krajnji je čas!

— Znaš, mamice, nije mi dobro!

— Što?

— Jako sam bolestan!

Mama se uznemirila. Lice joj probljedito. Primi ga za ruku i opipa mu bilo.

— Bilo ti je u redu!

— Ali, majčice, ja teško dišem —

— E, onda se nemoj dići!

— Ali ja moram u školu!

— Ništa zato, ja ću te ispričati, kad si bolestan. A gdje te još boli?

— Boli me i želudac!

— No, dobro, dobro, pokrij se. — Ne trebaš se dizati.

Zvonko je likovao. I pomislio je na svoje drugove: Boceka, Veselića, Šipuša, Ivicu, Franića i na sve druge, koji sada negdje klipšu u školu po blatu i studeni, a on evo ovdje lijepo lijengari pod toplim pokrivačem.

— Danas ćeš popiti mlijeko samo, bez kruha, reče majka.

— Kako to mamice? Ja bih jeo, ja sam gladan.

— Ne, ne! Moraš držati dietu. Svaka bi ti hrana škodila. Dapače dat ću ti žlicu ricinusova ulja, da te pročisti.

Zvonko zadrhta. —

— Znaš, majčice, sada mi je već malo bolje.

— No, ako ti je bolje, ustani, obuci se pa ćeš u školu. —

— Ne, ne, sad me opet počelo šarafiti.

— Nema druge, idem po ricinusovo ulje.

Majka ode, da se za čas vrati s uljem. —

— Uh, što je odurno to ulje. — Jao jedva ga je progutao, cijelo mu se lice iznakazilo od neugodnog teka.

Kad li, tko ono dolazi u kuću? Pa to je Bocek.

— O, zdravo Zvonko, kako si?

— Zlo, strašno me želudac boli. Ovaj sam čas morao popiti ricinusovo ulje, da me pročisti.

— Šteta! Vječna šteta! Danas nemamo škole. Evo sunce će uskoro razbiti maglu, bit će divan dan, pa je gospodin učitelj odlučio da cijeli naš razred izvede u prirodu. Krenut ćemo preko šuma i livada, skakat ćemo i vriskati. Zabavljat ćemo se, da će biti milina. — Šteta, šteta, da još tebe nema, svi su drugi daci došli.

— Pa zar nije vani magla, nije kiša?

— Kakva magla, kakva kiša, eno sunce već probija, bit će divan dan. — Oh, ti si baš siromah, kad moraš ležati.

I ode veselo fućkajući.

Vani, na cesti, čuo se hihot školske djece, smijeh i žamor.
Odlazili su na izlet.

Zvonka je nešto počelo peći u duši. Nešto ga je grizlo.
Je li to bila savjest, koja se oglasila?

Ili je već ricinusovo ulje počelo djelovati i šarafiti ga
po trbuhu.

Bit će da je bilo i jedno i drugo!

er

Spava cvijeće

Gdje je cvijeće da ga nema?
U zemljici tiho drijema,
na mekanim posteljama
pokrit sniježnim pahuljama.
Tiho hod'te, ne bun'te ga,
ne zov'te ga, ne bud'te ga,
jer kad prođe ljuta zima
javit će se nama svima.
Dragi Bog će k njemu prići
i tihano s njega dići
bijel pokrivač, nježna tkiva,
pod kojim ga sada skriva.
Budit će ga nježno, ti'o
Njegov topli zov i mio:
»Djeco moja, šarno cvijeće,
eto, granu pramaljeće!
Probud'te se, ustanite,
neka bude cio svijet
pun radosti, drag i lijep!«
A cvijeće će, s glasa toga,
u kom znaju dragog Boga,
otvoriti bistre oči,
iz kojih se radost toči
i podići lijepe glave:
bije, žute, crven', plave
i kliknuti puno sreće:
»Granulo je pramaljeće!«

Ljubo Brgić

Mlado magare

Slobodu znade pravo cijeniti samo onaj, tko ju je izgubio.

Mladi neki magarčić nije toga znao. Živio je na velikoj jednoj livadi, gdje je imao trave u izobilju, a kad bi ožednio pošao bi do bistrog potočića napio se hladne vodice, a zatim bi trčao, skakao, valjao se po travi, sit i objestan.

Htijući biti neodvisan otišao je od majke, stare magarice, i nije više pitao za nju.

Bilo je ljeto i on je živio bezbrižno, kako je sam htio.

Ali kad je stigla zima počeo je stradati. Duvao je vjetar, sipio je snijeg, a voda se u potoku smrznula. Trave nije bilo. Lutao je okolo tražeći hrane i došao je do nekog sela. Ukraj sela opazi jednog konja, koji je bio privezan ularom za drveni stup.

Iznenaden, približi se konju. Neobično se začudio opazivši na njegovim leđima nekakvu grbu, privezanu remenjem.

— Što to nosiš na leđima? upita magarčić konja.

— Sedlo! — odgovori konj. — Moj gazda zajaši na mene, sjedne lijepo na sedlo, da mu bude mekše, i ja ga nosim, kud god zaželi.

— Tko je tvoj gospodar?

— Neko čudno biće na dvije noge, koje je veoma jako i pametno. On meni daje hranu, ljeti i zimi, daje mi i ležaj pod krovom, a ja mu u zamjenu zato služim, nosim njega i vozim terete. Ako želiš možeš i ti u njegovu službu.

Magare se dalo nagovoriti. Pošlo je za konjem i njegovim gospodarom ravno u staju. Čovjek ga je nahranio i prostro mu u jednom kutu topli ležaj. I bilo je magaretu lijepo.

Ali jednoga dana gospodar osedla magare, u usta mu ugrura željezo i pritegne ga uzdama i otada je siromašno magare moralo tegliti, vući kola i nositi terete.

Izgubilo je svoju slobodu.

Tada je istom uvidjelo, što je izgubilo! Zbog one šake sijena i toplog onog ležaja, jadno je magare moralo cijeloga svoga života robovati.

Carić-palčić

»Čip, čip, čip«, čipka mali vragoljan
u živici povazdan.

Ni brige ga za sav snijeg,
što nam pokri dô i brijeg.

Studen britka, vjetar jak
za njega je dobar znak:
popucat će toboci,
i dozrijeti boboci.
Bit će hrane na pretek,
a za njegov dobar tek!
Zato čipka: čip, čip, čip
skaćuć granjem svaki hip
Nebojša je velik on —
mali palčić smjel, dokon!

Ljubo Brgić

Nogometaš

Dozvolite da vam ga predstavim: zove se Mirko, malešan je, garav, crne kovrčave kose, bistrih i blistavih očiju.

Nogomet je njegova strast i jedina razonoda. Tek što bi došao iz škole kući i bacio u kut torbu s knjigama već je opet na ulici, u društvu svojih drugova, s kojima bježi za nogometnom loptom. Kući se vraća samo kad je doba objeda ili večere. Znojan, rumena lica.

— Gdje si bio tako dugo, nesretniče? srdi se na nj majka sva zdvojna.

— Tu vani, igrao sam se s Ljubom i s Krešom!

— S Ljubom? S Krešom? S onim nevaljalcima? Jednoga će te dana dovesti kući policija, nesretni sine.

Ljubo je bio također klasa. Nogometna, dakako! Bio je golman protivničkog kluba »Pakao« i prema tome zadržati protivnik Mirkov, koji je bio član kluba »Grom«.

I bijahu to dva strašna kluba. Istina, oni još nijesu mislili biti prvaci države, ali kad bi oni zaigrali trebalo ih je vidjeti. Zamislite: GROM i PAKAO. Kad bi se oni sastali na trgu bilo je toliko cike, vike, buke, galame i jurnjave, kao da su se zaista sastali nebeski »gromovi« i ... »oni« iz pakla.

Jedna je briga teško morila Mirka: nikada mu još nije pošlo za rukom da Ljubi, vrataru kluba PAKAO zabije gol.

Jednoga se dana ozbiljno naljutio:

— Ne uspije li mi danas zabiti Ljubi gol spalit ću si desnicu!

Toga je dana, naime, učio u povjesnici, kako si je nekakav rimski junak u staro doba dao spaliti desnicu.

Kad je to dočuo Ljubo htio je biti još junačkiji pa je izluno:

— A ja ću se baciti pod »valemašinu« ako mi ti zabiješ gol. (Vi znate što je »valemašina«. Ona strašna velika mašina, s ogromnim željeznim valjcima, koja mrvi kamenje na cesti i izglađi ju da izgleda glatka kao tanjur.) I zaigraše, junački, poletno, da ih je bila milina pogledati.

Borba je bila žestoka. Do izražaja su došle sve moguće kombinacije, dodavanja lopte i oštro pucanje u mrežu, ali sve je bilo uzalud.

Ako je Mirko bio dobar, Ljubo je bio još bolji.

I sad mu padne na pamet jedna majstorija, koju je vidio da prave veliki igrači, oni najbolji državni prvaci i internacionalci.

Došao je do lopte i pobjegao s njome, gurkajući ju desno i lijevo, izbjegavajući protivnika, vrtio ju je i okretao među nogama, »driblajući« neopisivom vještinom, dok ju nije konačno dogurao pred vrata protivnikova.

Nikoga nije vidio oko sebe, pred očima su mu bila samo dva stabla, koja su predstavljala vrata PAKLA i on, pijan od sreće i uzbuđenja, udari svom snagom i zabije gol.

Od ushita mu se zamaglilo pred očima, noga mu se poskliznula i on se sruši koliko je dug i širok na zemlju.

Osjećaj pobjednika prožeo ga je po cijelom tijelu. Nije se htio ni dići sa zemlje, nego je zatvorio oči i pijan od sreće čekao da čuje urnebesnu i zaglušnu buku drugova, koji će ga dići sa zemlje i odnijeti ga na rukama kao pobjednika vrata PAKLENIH.

— Pukla su Paklu vrata

Još nas ima, još Hrvata... —

deklamirao je u sebi, sjećajući se one Šenoine pjesme, koju je nedavno morao u školi učiti na pamet...

Najednom osjeti kako ga nečije ruke dižu u zrak...

— Aha, dižu me i ponijet će me na ramenima — pomisli u sebi i sad istom otvori oči. Oho: što je to? Nigdje u blizini nema ni jednoga od njegovih drugova, ni članova GROMA, a bome ni članova PAKLA.

— Gdje stanuješ, derane? začuje nad sobom grubi i strašni nekakav glas. Pogleda, a to vidje nad sobom lice stražara Marka, koji ga je dignuo jednom rukom sa zemlje i vitlao njime po zraku, dok se on jadnik koprcao ko pile.

Jadni Mirko. Zasljepljen svojom pobjedom nije vidjeo stražara Marka, koji ih je uvijek proganjao i tjerao s trga, jer su gazili travu i nasade. Svi su drugovi pobjegli, a razbježala se dakako i protivnička momčad dok je on ostao sam, ležeći na zemlji, opojen svojim pobjedničkim golom.

— Hajde, ideš sa mnom tvojoj kući — reče stražar, primi ga za ruku i odvede.

— Jao, majko, što će istom kod kuće biti? mislio je u sebi Mirko. — Odakle će majka smoci 100 dinara globe?

Stražar ga je Marko doveo do kuće, ali začudo lice mu nije bilo mrko, ni srdito.

Kad se je pokazala na vratima majka, sva preplašena i očajna, stražar se je samo nasmiješio i rekao:

— Dobra žena, morao bih vas sada zapisati i dati oglobiti sa 100 dinara, ali toga ne ću učiniti. Gledao sam toga vašeg nevaljalca kako igra i morao sam mu se diviti. Igra tako dobro, kako još nikad nijesam vidio. Upišite ga u GRADJANSKI i pošaljite ga na pravo igralište. To će biti nogometaš, kakvoga svijet još nije vidio. A ti, dečko, da mi više nijesi išao na trg, gaziti nasade i travu. Tebi je mjesto na igralištu kakvog velikog i odličnog kluba...

Mirko je zaista otišao u jedan veliki nogometni klub. Tamo ga nijesu proganjali stražari, niti je njegova majka trebala plaćati globu. Baš naprotiv: Mirko je poslije svake veće utakmice šušкао u žepu stotinjarkama.

L. E.

Čovječuljak i njegov zamotuljak

Putem ide čovječuljak.
U ruci mu zamotuljak.
Ponio ga od trgovca
U kog kupi za dva novea
Kukuruza pola oke
Da nahrani svoje koke.
Misli, misli čovječuljak:
»Baš je kreat zamotuljak!
Marljivo će koke nesti.
Al ću krupnih jaja jesti!«

Ali ne zna čovječuljak,
Da je šupalj zamotuljak.
Eto jada iznenada:
Kroz rupicu zrnje pada.
Putem jedna vrana crna
Zoblje, zoblje žuta zrna...
(Pa... i ona mora jesti
Ako hoće jaja nesti!)
Čovječuljak kući stiže,
Vabi svoje koke bliže.
Nasta vika, nasto graja,
Ko da sniješe trista jaja.
— Al protrne čovječuljak,
Kad otvori zamotuljak...

Šime Fučić

Prosjak i njegov pas

Polagano ide po prašnjavom putu
i starinske gusle u rukama nosi
gudeći na njima lagano i tiho
milostinju stari prosjak prosi.

Gudi tužno, gudi slijepac stari
Zvuci sa gusala lagano se guše
A s tanahnih kan'da se struna
Bolne njegove čuje vapaj duše.

Kad zvuci zamru prosjak šešir skida
Vjernome drugu, psu ga svome daje
A pseto prosi ponizno i skromno
Pogledom moli, ne reži, ne laje...

Milan Barišić

Kraljevstvo na prodaju

Tabar je mali jedan otočić koji ima 300 četvornih kilometara površine, a leži u Tihom oceanu južno od Ekvatora u takozvanom Bismarekovom arhipelagu.

Kralj toga otočića, koji se zove Karlo I. javlja sada, da bi želio otočić prodati.

Kako to? pitat ćete začuđeno vi. Kakva je to priča? I jest priča, ali istinita.

Prije četrdesetpet godina mladi Švedanin Karl Peterson otputio se u svijet ukrcavši se kao mornar na jednom brodu. Brod je doživio brodolom negdje u blizini Bismarckovog otočja, posada se utopila, a jedini se Karl Peterson plivanjem spasio na otok Tabar.

Na Tabaru su tada živjeli ljudožderi i siromašni Peterson umalo te nije završio u loncu. No, bit će da divljacima nije bio dosta tust, ili je možda bio petak, posni dan, ljudožderi ga nijesu pojeli, nego su ga naprotiv prisilili, da oženi kćer njihova poglavice.

Što mu je drugo preostalo? Radije je oženio divljakinju, nego da završi u kipućem kotlu. Kad je umro poglavica, divljaci izaberu njega a on se proglasi kraljem Karlom I.

Nekoliko godina kasnije oženio je neku Engleskinju imenom Jessie Simpson, uredio je kraljevstvo i odučio svoje podložnike od ljudožderstva, naučio ih gojiti svinje i živjeti boljim životom. Nedavno je njegova žena obolila pa je morala u Englesku liječnicima, a sada je došao i on za njom. Odlučio je da ostane u Evropi i da se više ne vraća u svoje kraljevstvo. U engleskim novinama čitamo, da je svoje kraljevstvo odlučio prodati. Pitanje je samo tko bi ga htio kupiti i poći dolje među divljake.

Jabuke

Mirisave jabuke
Slatke i rumene,
Pune su ih prepune
Sve grane zelene.

Učitelj je pričao:
Kora im je fina,
I zdrave su jabuke
Pune vitamina.

A djeca ih gledaju
Između granja gusta,
Čeznu, čeznu za njima
Sva dječija usta!

Split

R. K. J.

KLOK i JOŽIĆ

Od urođenika su Jožić i Klok već prije čuli da u šumi živi nekakav strašan duh, pola čovjek pola tigar, koji je strah i trepet cijele okolice.

Noću provaljuje u sela, krade sve do čega stigne, a zatim strjelovitom brzinom izgine u guštari prašume. — Da je čovjek sude po tome, što se može penjati i skakati, a da mu je donje tijelo od tigra zaključuju po tom, što bježeći ostavlja za sobom u blatu jasne otiske tigrovih papaka.

Klok i Jožić našli su se sada nasred pješčanog nanosa upravo u sredini rijeke. — Naokolo krokodili, kojih su se jedva riješili pomoću zapaljenog benzina, ali kako će sada izići iz šume. Pogotovo, ako ih još napadne ovaj čovjek-zvijer, o kom su toliko toga čuli pripovijedati.

Zaista im nije bilo baš ugodno pri duši. Stojeći tako neodlučni nasred pješčanog otočića, dugo su razmišljali, što da sada urade. Kako će preko vode, kako kroz šumu?

Sreća im se nasmijala. Niz rijeku se valjao ogromni nekakav truli panj, iznutra šupalj i izjedan, sasvim nalik na čamac.

— Hvala Bogu, reći će Jožić, vodena će ga struja zanijeti ravno k nama.

I zbilja, malo kasnije eto ti trupca kako se vrti oko otočića dok se konačno nije zabašio u pijesak, a naša dva junaka: hop! skoče na nj, sjednu svaki u jednu rupu i stanu se otiskivati prema obali.

Bili su već pri kraju i već su htjeli da iskoče iz debla na kopno, kad li Jožić iznenada krikne od straha, a kosa mu se naježi.

Na jednoj je grani u guštari, baš nad mjestom, kamo su se htjeli iskreati, čučio čudan stvor. Obrašten bradom, duge čupave kose, obrva četinjastih poput četke, ogrnut krznom tigrovim kreveljio se nekakav divljak, koji je zaista bio više nalik na đavla nego li na čovjeka. Spremao se upravo na skok. Je li to bio ludak kakav, bijesni divljak, zvijer, što li? Namjere mu svakako nijesu bile čiste. Šiljati bijeli zubi ko u vepra stršili su mu ispod čupavog brka.

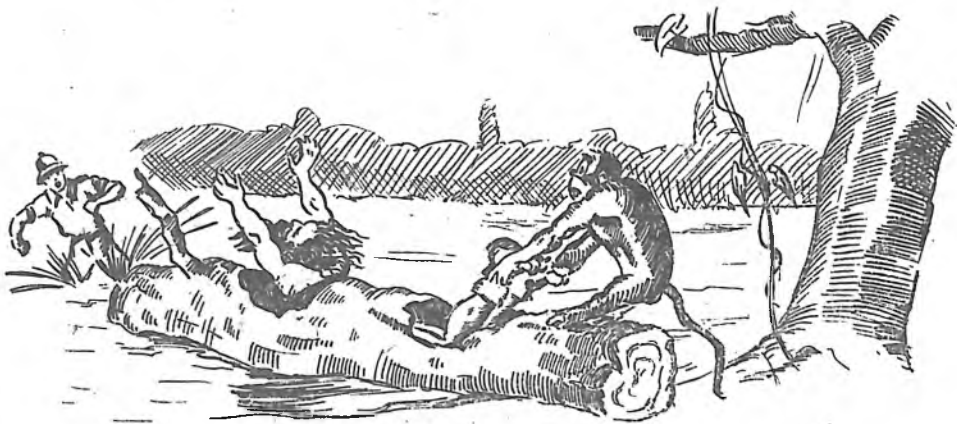
Jožić u tren oka iskoči iz čamca i zagazi u vodu. Klok je ostao u prvi čas okamenjen, ali se snašao pa je i on stao tik na kraj trupeca, kako bi mogao u slučaju potrebe i on dipnuti za Jožićem u vodu.

Tako su stajali svi tri gledajući se nekoliko časaka okom u oko. Ovi divljaka, a divljak, čovjek-zvijer, njih.

Najednoé skoći ludak poput pantere vješto i gipko ravno na panj. Panj se na vodi otisklizne, a moj ti divljak upao točno u izdubinu trulog drva, tako da su mu se noge uvukle unutra.

A moj Klok ne budi lijeni pograbi te noge s druge strane i povuče ih svom snagom natrag pa kroz drugu rupu van. I tako ti ovaj divljak ostade ukliješten, kao u klopku uhvaćen. Lomatao je i bijesnio grizući oko sebe i mlateći rukama, ali uzalud. Klok je stisnuo zube i vukao noge što je bolje mogao, da su mu mišice na rukama nabrekle kao konopi. Jožić mu priskoči u pomoć. Jednom su vinjagom brže bolje vezali divljaku noge i trup za panj, izvukli ga na kopno i stali ga slavodobitno vući kroz šikarje prema selu. Divljak je urlao, al slaba mu korist od toga.

Nakon oduljeg putovanja kroz guštaru konačno su stigli do prvog sela. — Veliko je oduševljenje zavlдалo među urođenicima kad su vi-

djeli onog divljaka, koji je do tada bio strah i trepet njihovih sela, njihovih kuća i njihovih štada.

A da su Jožića i Kloka ponijeli od zahvalnosti na ramenima, ne treba posebno isticati.

Jurićev kutić

JURIĆEVA ČESTITKA

Jurić djedu: Dragi djede, ja ti čestitam sretan i veseo imendan, i ako nemaš sitnoga ja ću ti skočiti u dućan promijeniti.

*

Majka: Juriću, zašto se ne umiješ? Imaš po rukama i vratu prst blata.

Jurić: Ali, mamice, rekao je jučer učitelj, da ćemo se danas u školi vagati, a ja bih htio da više težim.

*

Učitelj: Kaži ti meni, Juriću, koliko nogu ima konj?

Jurić: Osam, gospodine učitelju!

Učitelj: Kako to?

Jurić: No molim: dvije prednje, dvije stražnje, dvije s desne i dvije s lijeve strane.

*

Učitelj: Reci ti meni, Juriću, kakav oblik imade naša zemlja?

Jurić: Naša zemlja je okrugla i nalik je na jednu veliku naranču.

Učitelj: Vrlo dobro! Što se nalazi na površini zemlje?

Jurić: Na površini zemlje dižu se brda i doline, rijeke i mora.

Učitelj: Što se nalazi nad nama?

Jurić: Nad nama je nebo zvijezde, sunce i mjesec.

Učitelj: A što se nalazi pod nama?

Jurić: Pod nama se nalaze potplati naših cipela. —

*

Učitelj: Tko je bio Štrosmajer?

Jurić: Ne znam, to nam niste nikad rekli!

Učitelj: Čime se hrani divokoza?

Jurić: Ne znam, ni to nam niste nikad kazali.

Učitelj: Ništa ne znaš, ti magare jedno

Jurić: E, to da! To ste mi već stoput rekli.

*

Učitelj: Kako je dugo trajao tridesetgodišnji rat?

Jurić: Ne znam

Učitelj: Hajde da ti pomognemo! Koliko je star dvanaestogodišnji dječak?

Jurić: Dvanaest godina!

Učitelj: No, dakle, kako dugo je trajao tridesetgodišnji rat?

Jurić: Dvanaest godina!

*

Franić: Sinoć uveče vraćao sam se sa stricem kući, a bila je takva tama, da smo morali zapaliti drugu šibicu, da bismo vidjeli, da li ona prva gori.

Jurić: To nije ništa. Mi smo sinoć večerali u tami, koja je bila tolika, da sam ja umjesto u svoja usta, neprestano turao žlicu u usta moga brata. Možeš si dakle zamisliti, kakva je to tama bila.

— * —

Jurić: Molim te, djede, kaži mi, otkada si ti djed?

Djed: Otkako si se ti rodio.

Jurić: Dakle, kad se ja ne bih bio rodio ti uopće ne bi bio djed?

Djed: Ne bih!

Jurić: No onda, ako ti meni zahvaljuješ, što si postao djedom, onda mi to moraš platiti. Molim te daj mi zato deset dinara!

*

JURIĆ I RAČUNICA

Eto upravo hoće naš Jurić da ulovi muhu, kad ga učitelj iznenada upita:

— Juriću, koliko je šest i četiri?

— Jedanaest — odgovori Jurić brzo i živo.

— Ali, Juriću, promisli... šest i četiri...

— Dvanaest — izlance Jurić još i življe.

— Ne — —

— Devet

— Pazi misli...

— Trinaest...

— Ali, Juriću, smušenko, zašto ne kažeš već jednom i deset? Šest i četiri je deset.

— Ne, ne, gospodine učitelju, nećete Vi mene prevariti — nasmije se Jurić — ne može to biti, ja sam dobro upamtio i znadem da je pet i pet deset.

Split

Barba Rike

Sve je izvagano. Mlada pčela važi 100 miligrama. Kad se pčele roje, nose svaka sa sobom u novu kašnicu 20 miligrama meda. Hajde izračunajte, koliko pčela imade u jednom kilogramu ako svaka važe 100 miligrama? Koliko pčela imade u jednom roju koji je težak 2 kg?

Ne igrajte se praćkom! U jednom sloveaskom selu djeca su se igrala praćkom. Desetgodišnji Karel Kovač pogodio je jednog svog druga kamenčićem iz praćke u oko, te mu ga izbio. Dječaka su morali brže bolje odvesti u bolnicu i boje se da će ostati bez oka.

Probudio se ugasli vulkan. Glavni grad Nove Gvineje Rabaul sagrađen je na krateru jednog ugaslog vulkana. Kako je vulkan već nekoliko stotina godina mirovao, ljudi su bili uvjereni, da je sasvim zamro i da nikada više ne će sipati lavu. Međutim je lanjske godine najednom počeo vulkan suklijati plamen i lavu, pa je tom prilikom postradalo životom

preko 400 ljudi. Iza toga se opet na neko vrijeme umirilo. Sada su se prije nekoliko dana opet pojavili potresi, čula se neka podzemna mukla tutujava i ljudi se boje da će opet biti nesreće.

Engleska avijatičarka preletjela Afriku. Engleskinja Kirby-Green odletjela je iz Londona preko Afrike do Kapstadta. Taj je put, koji je dugačak 11.000 km, prevalila za 46 sati. Prije nje preletjela je taj put druga jedna engleska pilotkinja Ana Johnson, ali je ona trebala 67 sati.

Stablo — bunar. U Africi u Sudanu raste ogromna jedna vrst stabla, koje se zove baobalo. Urodenici izdubu deblo toga stabla tako da naprave u njemu bunar često puta do šest metara dubok i četiri metra širok. Za vrijeme kiše sva se voda s lišća i s granja cijedi u taj bunar, koji ju sačuva preko ljeta za vrijeme suše. Urodeničke karavane kada prolaze mimo takvih stabala napajaju iz tih neobičnim bunara svoje deve, a i sebi napunjavu mješine vodom.

Jesu li životinje znatiželjne? Prirodoslovci su istražujući život i običaje raznih životinja, jednodušno ustanovili, da su skoro sve životinje veoma radoznale. Uzmimo na pr. kozu. Kozu onjuši i razgleda sa svih strana svaki papir, zavuču se u svaki kut, popne se na svaki zid, samo da vidi gdje se što zbiva. — Divljač u planinama je također veoma znatiželjna. Tu njihovu slabost iskorištavaju lovci, koji znadu u brdima metnuti na kakav kamen, kakavgod neobični predmet, pa se zatim sakriju. Divljač dolazi privučena radoznalošću i ogledava predmet sa svih strana, lovac to iskoristi, nacilja i ubije ju.

I psi su znatiželjni. Hoćemo li, da ih zabavimo bacit ćemo pred njih bijelu kuglu. Pas ne razumije, je li kugla živo biće ili nije njuši ju i dira nogom, ne mogući shvatiti, kako to da kugla bježi i odmiče čim ju on dotakne njuškom ili nogom.

O radoznalosti krava nebrojeno su se puta uvjerali slikari, koji slikaju stada po livadama. Često im se dogodilo da su krave došle sasvim blizu i buljile začuđeno u sliku, pregledavajući je sa svih strana.

Majmuni su također veoma radoznali, naročito kao im se pokaže ogledalo, pa vide u njemu svoj lik. Papigice i kanarinci prate s tolikom pažnjom sve što se radi i zbiva u sobi, da je upravo veselo gledati ih, kako za svačim okreću glavu.

IGRA BROJEVA

Napiši broj 12345679, dakle sve brojke redom od 1 do 9, samo bez osmice

Pomnožiš li taj broj sa 9 dobit ćeš: 111,111.111

Ako ga pomnožiš sa 18, izaći će ti broj: 222,222.222

Pomnoži ga sa 27 i dobit ćeš: 333,333.333

I tako dalje množeći ga sa 36, 45, 54, 63, 72, 81, dobit ćemo redom ove umnoške: 444,444.444; 555,555.555; 666,666.666; 777,777.777; 888,888.888; 999,999.999

Pronalasci ove vrste neko su vrijeme zadavali mnogo brige, ali i mnogo veselja čak i najvećim matematičarima, jer su u njima sakrivene mnoge formule.

Dječje novine

Polarno svjetlo nad srednjom Evropom. U utorak, dne 25. siječnja na jednom je, između 9 i 11 sati uveče, nad cijelom srednjom Evropom, nebo zasjalo jarkim rumenim svjetlom. Svjetlo se je pomicalo od zapada prema istoku i natrag — Narod se je uznemirio pobojavši se velikog požara, a neki praznovjerniji držali su, da se približava sudnji dan. —

Polarno svjetlo pojavljuje se često na dalekom sjeveru, u blizini sjevernog pola, obično jedamput ili dva-put u godini. Mi ga u Evropi ne vidimo. Učenjaci su dokazali da polarno svjetlo nastaje uslijed sunčanih pjega. Zvezdarna u Pragu javila je još sredinom siječnja, da je ove godine na suncu mnogo pjega i da bi se moglo pokazati polarno svjetlo. Tako se je i dogodilo. Zvezdoznanci kažu da će se polarno svjetlo ponoviti, ali će se vidjeti samo u nekim krajevima.

Vodopad na Niagari se smrznuo. Slapovi na rijeci Niagari u Americi najveći su na svijetu. Kako ove godine vlada u Americi velika studen to se je slap na rijeci smrznuo. Led na slapu debeo je 20 metara i ta je silna gromada leda sasvim porušila ogromni most preko rijeke i uništila veliku električnu centralu, koja je na vodopadu bila sagrađena.

Budući da se led sada lomi to se ogromne ledene sante otkidaju i plove po rijeci Svetoga Lovrinca švedo mora na strah i trepět brodova.

Trinaestgodišnji pilot. Najmlađi letač na svijetu je trinaestgodišnji gimnazijalac Juraj Lebouteiller (Čitaj: Lebutejè) iz mjesta Coutances (č.: Kutàns) u Francuskoj. — U tamošnjem aeroklubu naučio je letjeti, ali pilotski ispit smjeti će polagati istom kad mu bude 17 godina. — Međutim mu dopuštaju, da i samostalno leti, pa je nedavno vozio na svom aeroplanu francuske novinare. —

Zračni napadaj na Barcelonu. Španjolski građanski rat bijesni još uvijek nesmiljenom žestinom. Čini se da Španjolci ne misle prestati, dok se međusobno sasvim ne istrijebe. Prije nekoliko dana nacionalistički su aeroplani napali bombama na glavni grad pokrajine Katalonije, Barcelonu. Napadaj je uslijedio tako iznenađeno, da se svijet nije dospio ni sakriti. Jedna bomba pala je na školu i ubila osamdeset djece — Žalosna im majka!

Uhvatili najvećega gorilu. Jedna američka znanstvena ekspedicija iz Philadelphie ustrijelila je u zapadnoj Africi gorilu, koji je težio 250 kg. bio je visok 190 cm, a kad je raširio ruke mjerio je od jednog dlana do drugog 180 cm. — Ustrijeljenog gorilu otpremili su u muzej u Ameriku. Gorila je, kako znamo, jedna vrlo rijetka vrst majmuna, koji je strašno jak i okrutan, a veoma je nalik na čovjeka.

Telefon u školama. Školska uprava u Plzju, u Češkoj, dala je u sve razrede osnovnih škola uvesti telefo-

ne. Sva djeca moraju znati kako se upotrebljava telefon.

Sokolski slet u Pragu. Ovoga ljeta biti će u Pragu X. veliki svesokolski slet. Česi čine velike priprave, jer će tih dana doći u Prag na stotine i stotine tisuća stranaca. Da ne bi promet zapeo proširuju se već sada svi praški kolodvori.

Albanski kralj Ahmed Zogu se ženi. Novine javljaju da se albanski kralj Ahmed Beg Zogu ženi sa mađarskom groficom Apponyi.

Izgleda da je ovaj put ta vijest istinita. Već je nekoliko puta bilo objavljeno, da će se kralj Zogu oženiti, no svaki put je to bilo oprovrgnuto. Jednoć se pričalo, da je kralj zaprosio talijansku princezu, ali da je bio odbijen. Kralj Zogu nije naime kraljevskog roda. — On je prije nekoliko godina u Albaniji digao bunu, osvojio vlast i proglasio se kraljem. Dakako da ga stare plemenite kralj. porodice nijesu htjele priznati sebi ravnim, pa zato nije ni mogao dobiti jednu kraljevsku kćer za ženu.

Spasavanje ruske znanstvene ekspedicije. Ruska polarna ekspedicija pod vodstvom Papanjina, koja se već nekoliko mjeseci nalazila na sjevernom polu došla je u veliku opasnost. Morska struja otkinula je ogromnu santu leda na kojoj su se nalazili članovi ekspedicije i počela ju tjerati prema Grönlandu. Sada je međutim i ta santa pukla na dvoje tako da su Papanjin i njegova četiri druga ostali na samom jednom komadu leda širokom oko 30, a dugom oko 50 metara.

Ruski ledolomci i aeroplani pohitali su im u pomoć.

Egipatski kralj Faruk se oženio. Mladi egipatski kralj Faruk, kome je istom 18 godina, oženio se prošli mjesec. Vjenčanje je bilo obavljeno u Kairu. Svečanosti su trajale nekoliko dana, a bile su veličanstvene. Na dan vjenčanja kralj je priredio objed za 10.000 siromaha.

Siromašan seljak našao 75.000 dinara.

U subotu 5. o. m. j. vozio se neki slovenski veletrgovac blagom u svome automobilu cestom iz Varaždina u Ludbreg. — U kožnatoj torbi imao je 75.000 dinara. Na jednom mjestu morao je sići s automobila, pa je tom prilikom uzeo sa sobom torbu s novcem. Kad je ponovno sjeo, zaboravio je u brzini na torbu, koja je ostala na mostu i odveo se dalje prema Varaždinu. Tek kad je stigao u selo Bartolovec sjetio se torbe. Velikom brzinom požurio je natrag. U selu Šeniovcu sreo je seljačka kola u kojima se vozio neki siromašni Zagorac s jednim lončarom. Trgovac ga upita, je li našao kakvu torbu s novcem. Seljak odmah izvadi torbu i dade je trgovcu rekavši, da ju je baš htio odnijeti na općinu.

Trgovac je bio sav sretan, što je opet našao svoj novac, pa je siromašnog seljaka bogato nagradio, davši mu 10.000 dinara.

U Zagrebu su se domaćice natjecale u kuhanju i krpanju, pa je to pobudilo živo zanimanje. Osobito su se svojom vještinom, brzinom, urednošću i čistoćom istakle seljačke domaćice iz Virja.

»Mali Istranin« izlazi jedamput mjesečno. — Pretplata iznosi 12 dinara na godinu. — Pojedini broj stoji 1 dinar. — Za inostranstvo dvostruko. Uredništvo i uprava nalaze se u Boškovićevoj ulici br. 20. — Telefon 59-31. Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Ernest Radetić, Zagreb, Boškovićeva ulica 20. — Tiskara C. Albrecht (P. Acinger), Zagreb, Radićeva ulica 26. Za tiskaru odgovara: Ivan Bujanović, Zagreb, Radićeva ul. 26. I. kat.

ODGONETKE

Odgonetke iz br. 5.

Ispunjalka: Ivan Meštrović.

Magični kvadrat: Mara Amur, Ruma, Arak.

Odgonetnuli: Slavko Pantlik, Ivanićgrad; Josip Tomić, Petrinja; Marko Mirosav, Daruvar; Davor Rogutić, Kraljevica.

Nagrađeni: Slavko Pantlik i Marko Mirosav.

ZAGONETKE

POSJETNICA

(Tomić Josip, Petrinja)

S. KATA NOJIC

Odakle je?

DVA REBUSA

(Marko Mirosav, Daruvar)

I) AGR i $\frac{NE}{D}$ II) $\frac{CR}{C}$

ISPUNJALKA

(Marko Mirosav, Daruvar)

	I	III	V	
1— 7 žeravica	1			7 7—1 korisna biljka
2— 8 prva žena	2			8 8—2 zdravo (latinski)
3— 9 prijedlog	3			9 9—3 nije noć
4—10 pok. zamjenica	4			10 10—4 lična zamjenica
5—11 otok u Jadr. moru	5			11 11 5 vrst boje
6—12 konj	6			12 12—6 pokazna zamjenice
	II	IV	VI	

I—II grad u Švajcarskoj (Liga Naroda)

III—IV sprave za tucanje šećera

V—VI veselje